

Toets flora en fauna

Heilarensestraat 64 te Heeswijk-Dinther

Datum : 19 augustus 2019
Projectnummer : P19-0303
Opdrachtgever : Huisartsenpraktijk Heilaren
Veldwerk : I. Lustenhouwer
Opgesteld door : M.A. den Otter
Kwaliteitscontrole : E.J.F. Claassen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens de huisartsenpraktijk uit te breiden. Door middel van de toets flora en fauna wordt in beeld gebracht of de werkzaamheden strijdigheid opleveren met de Wet natuurbescherming en hoe eventuele strijdigheid met deze wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de soortlijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de lokale aard van de voorgenomen werkzaamheden en de ligging van het plangebied worden negatieve effecten op beschermde gebieden en houtopstanden niet verwacht. De delen over bescherming van gebieden en houtopstanden uit de Wet natuurbescherming en het beleid voor het NNN worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen

en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1 Wnb;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2 Wnb;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3 Wnb.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In Tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;

- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

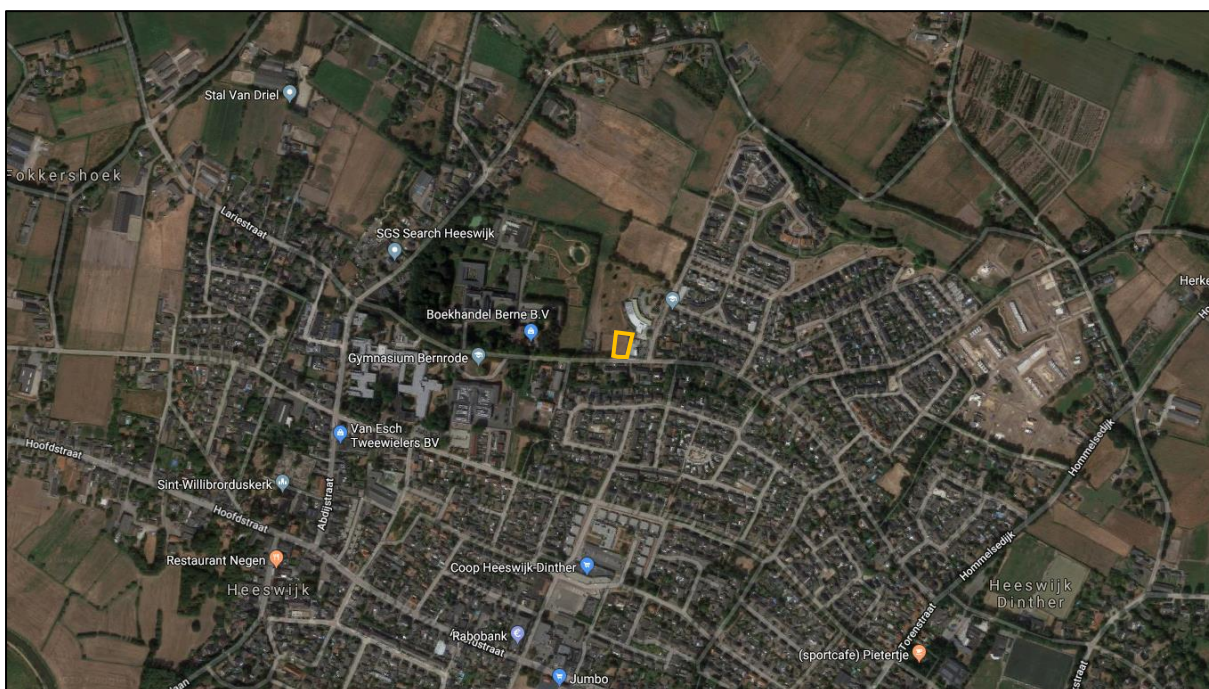
Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

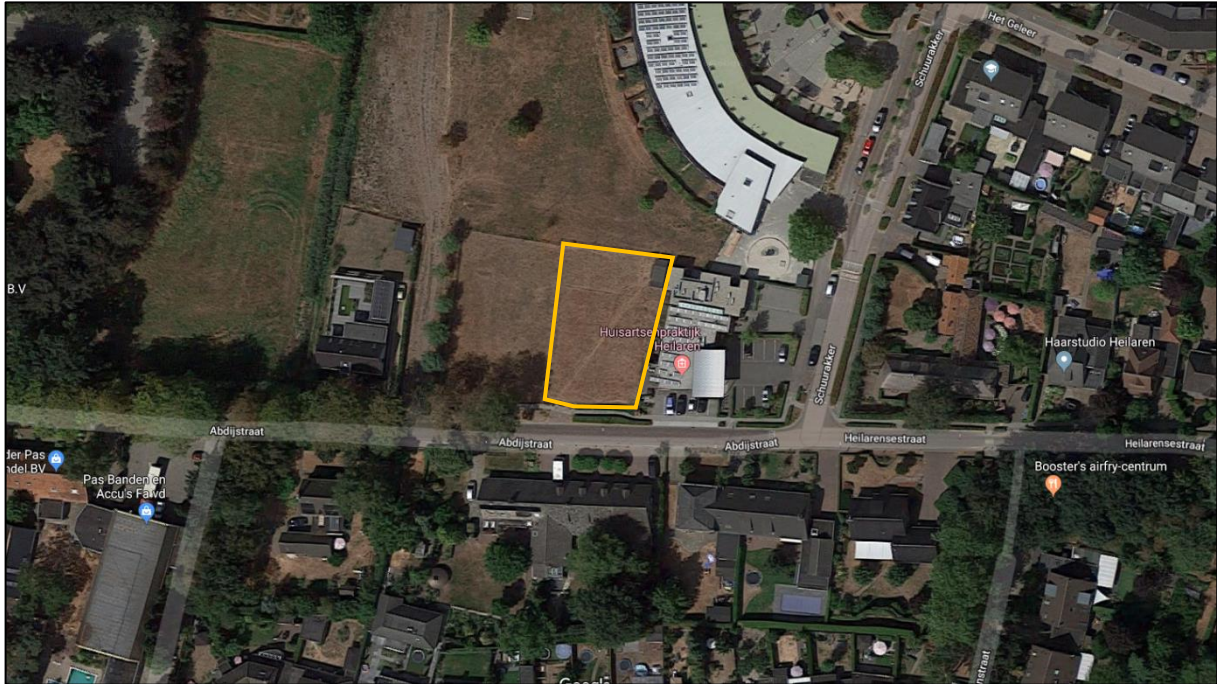
3 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een weide met een schuurtje. Het plangebied ligt in het noorden van de bebouwde kom van Heeswijk-Dinther. Het oosten van het plangebied grenst aan de huisartsenpraktijk, het zuiden grenst aan de Heilarensestraat. Om het plangebied heen staat een hek.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2, op de volgende pagina, toont een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving. Op pagina 4 staan enkele foto's van het plangebied.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (gele lijn) (bron: Google Maps)

Foto 1. Noordoosten van het plangebied

Foto 2. Zuidoosten van het plangebied

Foto 3. Schuurtje in het noordoosten

Foto 4. Binnenkant van het schuurtje

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige habitats opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is tijdens het veldbezoek het plangebied onderzocht op het voorkomen van invasieve exoten.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek heeft plaatsgevonden op 9 augustus 2019 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, windkracht 3 en 24°C.

4.1 Flora

Uit gegevens van de NDFB blijkt dat binnen vijf kilometer afstand van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten voorkomen: grote bosaardbei en ruw pazelzaad (§3.3 Wnb).

- + Grote bosaardbei is een zeer zeldzame soort die op enkele plekken in Nederland voorkomt. De soort groeit op half beschaduwde plaatsen op kalkrijke grond in loofbossen, struwelen en bosranden.
- + Ruw pazelzaad is een zeldzame soort die voorkomt in Zuid-Limburg, het rivierengebied, het oosten van Nederland en in de Hollandse duinen. De plant groeit op zonnige plaatsen op kalkrijke grond in akkers, braakliggende grond, bermen en langs waterkanten.

Het voorkomen van grote bosaardbei en ruw pazelzaad in het plangebied kan worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat. Tijdens het veldbezoek is geen beschermde flora aangetroffen. Het voorkomen van beschermde flora in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Uit gegevens van de NDFB blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende beschermde soorten amfibieën zijn waargenomen: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb) en kamsalamander (§3.2 Wnb). Binnen een afstand van vijf kilometer van het plangebied zijn ook Alpenwatersalamander (§3.3 Wnb), poelkikker en rugstreeppad (beide §3.2 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daarmee ook geen voortplantingshabitat. Ook is door het ontbreken van struiken en andere dekking (takken, stronken, holletjes en dergelijke) geen geschikt land- en overwinteringshabitat aanwezig in het plangebied. Mogelijk wordt het plangebied wel incidenteel doorkruist door algemene en niet-kritische amfibiesoorten. Intensief gebruik van het plangebied door amfibieën kan worden uitgesloten. Indien bij de werkzaamheden in één richting wordt gewerkt, zodat eventueel aanwezig dieren kunnen vluchten, wordt voldaan aan de Algemene zorgplicht (zie §2.1).

4.4 Vogels

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw (alle §3.1 Wnb).

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vogels. Er is geen nestgelegenheid beschikbaar voor vogels door het ontbreken van bomen, struiken en kruidachtige vegetatie (voor grondbroedende vogels). In het schuurtje is bijvoorbeeld geen dakbeschot of dubbele wand aanwezig waardoor voor gebouwbewonende vogels geen ruimte is om een nest te bouwen.

Effectbeoordeling

Door het realiseren van de uitbreiding van de praktijk zal foerageergebied voor vogels verloren gaan. Echter is in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foeragerende vogels.

4.5 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit het bronnenonderzoek (NDFF en Korsten & Regelink, 2010) blijkt dat in de bredere omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voorkomen: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb).

Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In het plangebied zijn geen lijnvormige elementen aanwezig (zoals laanbomen en sloten) die gebruikt kunnen worden als vliegroute door vleermuizen. In het schuurtje zijn geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen, door het ontbreken van bijvoorbeeld dakbeschot en een dubbele wand. Door het ontbreken holtebomen en geschikte gebouwen in het plangebied zijn voor vleermuizen geen verblijfplaatsen aanwezig.

Overige zoogdieren

Uit het bronnenonderzoek (NDFF) blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende zoogdieren zijn waargenomen: algemene (spits)muizen, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos, waterspitsmuis en wezel (alle §3.3 Wnb). Binnen vijf kilometer afstand van het plangebied zijn ook bunzing en woelrat waargenomen (alle §3.3 Wnb). En binnen een afstand van tien kilometer van het plangebied zijn damhert, hermelijn, steenmarter, wild zwijn (alle §3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) waargenomen.

Het plangebied kan dienen als foerageergebied of onderdeel van het leefgebied voor algemene (spits)muizen, ook kunnen verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen aanwezig zijn in het plangebied. Voor grotere zoogdieren zoals egel, konijn, steenmarter, vos, das en ree is het plangebied minder geschikt of ongeschikt doordat het hek fijnmazig is. Voor bever en waterspitsmuis ontbreekt het geschikte waterrijke habitat in het plangebied.

Effectbeoordeling

Door het realiseren van de uitbreiding van de praktijk zal foerageergebied voor vleermuizen en algemene (spits)muizen. Echter is in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foeragerende grondgebonden zoogdieren.

Ook kunnen verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen verloren gaan bij de werkzaamheden voor de uitbreiding van de praktijk.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene (spits)muizen geldt bij ruimtelijke ingrepen in provincie Noord-Brabant een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §2.1. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij graafwerkzaamheden één kant op worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.6 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte habitats ontbreken voor beschermde soorten reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, weekdieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Uit het veld- en literatuuronderzoek is gebleken dat in het plangebied de aanwezigheid van beschermde soorten planten, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, weekdieren en kevers kan worden uitgesloten.

Mogelijk doorkruisen algemene en niet-kritische amfibiesoorten incidenteel het plangebied. Wanneer bij de werkzaamheden één richting op wordt gewerkt kunnen aanwezige dieren vluchten, en wordt voldaan aan de Algemene zorgplicht.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vogels, vleermuizen en algemene (spits)muizensoorten. Door het realiseren van de uitbreiding van de praktijk zal foerageergebied voor deze soorten verloren gaan. Echter is in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op foeragerende dieren.

Verblijfplaatsen van algemene (spits)muizen kunnen aanwezig zijn in het plangebied. Bij graafwerkzaamheden kunnen deze verblijfplaatsen worden vernietigd. Voor algemene (spits)muizen geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wanneer bij de werkzaamheden één richting op wordt gewerkt kunnen aanwezige dieren vluchten, en wordt voldaan aan de Algemene zorgplicht.

Voor alle aanwezige soorten in het plangebied geldt de Algemene zorgplicht, zie §2.1 van dit rapport.

Advies en aanbevelingen

De volgende maatregel dient te worden genomen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen:

- + Bij werkzaamheden in één richting werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten en voldaan wordt aan de Algemene zorgplicht.

In Tabel 2 is een overzicht van de mogelijk aanwezige soorten en de maatregelen die genomen moeten worden weergegeven.

Tabel 2. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb	Foerageergebied	Nee, voldoende geschikt gebied in de omgeving	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee, voldoende geschikt gebied in de omgeving	-	-
Algemene (spits)muizen	§3.3 Wnb	Foerageergebied	Nee, voldoende geschikt gebied in de omgeving	-	-
Algemene (spits)muizen	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

Literatuur

- + Bij12. Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bij12. Gierzwaluw *Apus apus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bij12. Huismus *Passer domesticus*. Kennisdocument. Versie 1.0 Juli 2017
- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet Natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.ravon.nl

© NDF - quickscanhulp.nl 26-07-2019 09:10:43